

Az összetett mondatok fajtái II.

A MELLÉRENDELŐ MONDAT

Egy barátod nem boldogul a mellérendelő összetett mondatokkal. Megkért, hogy korrepetáld őt. A következő szövegen fogjátok gyakorolni a mellérendelés fajtáit, de erre neked is fel kell készülnöd előre.

Keresd ki a szövegből a mellérendelő mondatokat! Írd le a típusát és jelöld a kötőszavát! Ábrázold a kapcsolat típusát is!

A szöveg a következő weboldalon is elérhető: www.huszdikszazad.hu

Fényképezés a tenger mélyében

A tenger mélye jóformán ismeretlenebb előttünk, mint a szárazföld belseje.

Búvárok alig hatolhatnak egy pár öl mélységnél lejjebb: nem is bírnak sokáig lenni maradni, **a mellett** a nap fénye tudvalevőleg nagyon csekély mélysége hatol be, **úgy hogy** csónakokból a tengernek csak a felületét lehet megvizsgálni.
kapcsolatos O-O, következtető O>O

Bármily sokat írtak is ennél fogva mindeddig a tenger csodáiról, egészen világos, hogy azoknak legnagyobb részét még ezután kell felfedeznünk, **s e** célra csak egyetlen mód van: az **ugyanis**, ha a tenger mélyében is lehetséges lesz fényképeket készíteni.

kapcsolatos mellérendelés O-O____+ magyarázó mellérendelés O<O

S ezt a nevezetes és nagyfontosságú felfedezést tette meg közelebb egy ifjú francia zoológus, Bouton Lajos, a párisi egyetem zoológiai tanszékének assistense.

Bouton már 1893 óta foglalkozik a tengeri fauna tanulmányozásával **s e** célból hozzászokott a búvár-öltözet viseléséhez **is**, mely tudvalevőleg igen nehéz, kényelmetlen, sőt veszélyes is.

kapcsolatos mellérendelés O-O

Magától értetődik *azonban*, hogy a bűvár-öltözetben víz alatt tölthető pár perc nem elégítette ki a komoly természetbúvárt s *ezért* már kezdettől fogva arra törekedett, hogy legalább fényképeket készíthessen a tenger mélységéről s e célból új fényképező készüléket kellett feltalálnia.

ellentétes mellérendelés O<->O, következtető mellérendelés O>O, kapcsolatos mellérendelés O-O

Bouton az úgynevezett detektív-kamarát használta e célra *és* pedig rézlemezekből készített dobozban.

A doboz fedelét vastos kaucsuk-szalag veszi körül s erős csavar zárja el.
kapcsolatos mellérendelés O-O

A kamara lencséje az elől levő rézlemez mögött elhelyezett kerek tükör-üvegtábla mellett van s a kamara külsején levő készülék segítségével nyitható és zárható.

kapcsolatos mellérendelés O-O

A lemezek fölcserélése is ily automata készülékkel történik.

Mivel továbbá már tíz méter mélységben is igen nagy a lég- és víznyomás, a kamara falainak megvédése végett a feltaláló kaucsuk-labdát használ, mely egy rövid cső útján összeköttetésben van a doboz belsejével.

magyarázó O<O

Ebben a kaucsuk-labdában körülbelül négy liter levegő fér el, mely a külső nyomás hatása alatt a kamara belsejébe tolúl, s *így* annak falait megmenti az összenyomatástól.

következtető mellérendelés O>O

A kamara állványa már mellékes.

Bouton egyszerű, öntött vasból készült háromlábú állványt használt.